

УДК 72/75:910.4

Олена **Сом-Сердюкова**кандидат мистецтвознавства, доцент, докторант
Київського національного університету культури і
мистецтв<https://orcid.org/0000-0001-5192-545X>

Новий музей Акрополя як діалог античності із сучасністю

Анотація. Розглянуто різні складові дизайнерських вирішень, застосованих у побудові простору Нового музею Акрополя, підкреслено, які фактори вплинули на його будівництво. Простежена історична ситуація, пов'язана з будівництвом першого музею Акрополя. Проаналізовано, як сучасна практика зведення музею археологічного типу пристосовується до історичної забудови. Приділено увагу огляду нової архітектурної конструкції, головна мета якої полягає у створенні максимально комфортної ситуації для перегляду пам'яток. Мета дослідження – показати, якими саме засобами була реалізована ідея зведення сучасного музею на засадах новітньої естетики і технологічного ресурсу. Методологія статті заснована на історіографії, систематизації та аналітиці. Наукова новизна полягає у виборі ракурсу, під яким проведено комплексний аналіз музейного простору, проаналізовано основні експозиційні площі та особливості кожної, залежно від тематики. Розглянуто специфіку створення експозиції нового музею Акрополя, що ґрунтується на теоретичних матеріалах і практичному вивченні об'єкта. Зосереджено увагу, як античні твори, що дійшли до сучасності в досить фрагментарному і пошкодженому вигляді, повинні демонструватися, щоб дійсно створювати сильне естетичне враження. І цей досвід, як результат дослідження, може бути корисним для археологічних і історичних музеїв України. З огляду на специфіку музею, де головними експонатами є пам'ятники скульптури, звернуто увагу на особливості їх розташування і освітлення. За результатами комплексного аналізу можна зробити висновок, що в синтезі дизайнерських вирішень організації простору музею було зосереджено увагу на широті залучених принципів і ідей у досягненні головної

мети цього музею: створення діалогу між античністю і сучасністю. Представлені різноманітні форми просвітницьких програм, які проводяться в музеї. Зазначено фактори, якими користуються для реалізації основної мети Нового музею Акрополя – захоплювати сучасного глядача процесом сприймання античних творів.

Ключові слова: Новий музей Акрополя, спеціальні вирішення, дизайн, середовище, організація простору, сучасна архітектура, археологія, діалог.

Постановка проблеми. Формування загального сприймання глядачем пам'яток мистецтва є важливою складовою гуманітарного процесу сучасної Європи. Проте саме тема комплексного аналізу музейного простору як цілісної структури, де вирішуються питання і загальної образності об'єкта, і конкретні дизайнерські завдання, є ще досить мінливою та нерозробленою. М. Кундера у своєму есе «Зустріч» проголошує актуальність вимог до сучасного глядача, в уяві якого існує світова художня галерея. Автора хвилює проблема єдиного культурного спадку. Для європейця, беззаперечно, історичним і цивілізаційним знаменником є античність.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Культурне значення Афінського Акрополя важко переоцінити у контексті розвитку Європи. Проте питання репрезентації пам'яток із цього унікального пагорба ще не розглядалося системно та детально через те, що Новий музей Акрополя є концептуальним проектом найсучаснішої історії. У нашому дослідженні, перш за все, спираємось на праці А. Боннара [4], Б. Віппера [5], О. Лосева, А. Варбурга. Питання організації сучасного музейного простору та зміни вимог розглянуто у колективній праці «Дизайн виставок» [8]. Окремі спостереження у аналізі просторового дизайну виставок знаходимо у В. Даниленко [6]; І. Яковець, розглядаючи феноменологію музейництва ХХІ ст., наголошує: «...фокусом складання формованої просторової моделі, що знаходиться в багатовимірному просторі, і в подальшому характеризується як багаторівневий об'єкт, а саме – концептуальний культурний фрактал, що має зовнішню форму, іноді також фрактальну, і відповідну внутрішню структуру,

що спочатку змоделювати не вдається, тому розглядається загальний план» [11, с. 251]. І ця характеристика взаємодії загального плану з найменшими об'єктами є визначальною у Новому музеї Акрополя. Надзвичайно важливими для написання цієї статті були численні відвідування цього музею.

Мета дослідження – показати, якими саме засобами була реалізована ідея зведення сучасного музею на засадах новітньої естетики і технологічного ресурсу, окреслити на прикладі Нового музею Акрополя різноманітні складові загальної структури експозиційного простору, які відкривають принципово нові можливості для розбудови діалогу між сучасним глядачем і пам'ятками античної культури.

Виклад основного матеріалу. У VI ст. Іоанн, автор Лествиці, писав: «Що це є, містерія в середині мене» [1, с. 335]. Саме містерія як дія об'єднує античність із середньовіччям, доносячи живий голос цих культур у сучасність. Містерією є образ самого Акрополя як мистецької руїни та культурологічної досконалості. Містерією є те, що він залишився нам у спадок, мається на увазі, людям усіх часів, усіх націй та вірувань. Містерією була Панафінейська хода, яка щороку приводила греків до вшанування Афіни. Містерією є сходження на вершину пагорба у хаотичному натовпі туристів. Містерією є беззаперечне панування Акрополя над містом, який постає ніби марево, змінюючи ракурси, але не змінюючи сутність. Містерією є сполучення Акрополя із сонцем, хмарами, дощем і штучним освітленням уночі. І Акрополь, як геніальний режисер, наближає свої містерії до коливань окремо взятої душі.

Інша річ, момент наближення. З Акрополем неможливо бути поруч, неможливо бути разом, до нього можна лише наближатись. Він провокує гостре бажання наближення, але уникає дотиків, бо дотик може стати реальністю. Акрополь пережив стільки реальностей, що у нашій буденності існує лише як містерія.

Споглядання Акрополя приводить до внутрішньої містерії. Впевнена, що й досі Акрополь впливає на свідомість. Люди лишаються під покровом Акрополя, присвяченим мудрості Афіни. До мудрості ми прагнемо наблизитись, бо досягнути, тим більше, оволодіти нею – неможливо. У цьому сенсі скоряєшся грецькій

думці «час змінюється, але не удосконалюється». Якість думки Сократа неперевершена.

Акрополь концентрує місто навколо себе. Він і є концепцією міста – і естетичною, і будівельною. У його сприйнятті є велика частка умовності, кодування часу, яке можна розгадувати та намагатися читати, як цілісний текст. Перикла в Афінах давно немає, його Афіни суттєво змінилися. Сучасні Афіни – це лише згадка про античність.

Перша спокуса копати пагорб Акрополя та навколо нього виникла наприкінці XVII ст. Ці археологічні дослідження мали хаотичний характер, левова частка експонатів потрапляла до приватних зібрань. Попит був найперше серед англійської аристократії, бо турки, володіючи Грецією ще від 1453 р., сприймали її лише як окуповану територію і не переймалися античністю. У XVIII ст. все більше європейців почало відвідувати Афіни. 1787 року було видано перші малюнки Парфенону авторства Джеймса Стюарта і Ніколаса Реветта.

Але тогочасна Європа досить мляво освоювала цей давній бастион, доки не настав час Томаса Брюса Елджіна наприкінці XVIII ст. Отримавши посаду посла Великобританії в Османській імперії, він звернувся до влади за дозволом на копіювання античних скульптур Акрополя. Дозвіл було отримано, але турецький комендант Афін належно пильнував за роботою англійських художників і архітекторів.

Другий дозвіл, який отримав Т. Елджін, був безпосередньо від султана Селіма II, який давав йому можливість вивозити дипломатичною поштою пам'ятки, якими лорд мріяв прикрасити свою садибу Брум-Холл. Повна свобода, отримана від турецьких можновладців, привела лорда до шаленої жадоби збагачення. Він мріяв згодом наживатися в Лондоні з античних творів. Акрополь на декілька років був відданий дипломатові у користування. Скульптура Парфенона пакувалась у ящики та відправлялась кораблями. 1816 року він продав свою колекцію Британському музею.

1821 року розпочався рух за визволення Греції, який поволі припинив вакханалію грабінництва. Перший музей Акрополя було споруджено 1874 р. Триповерховий будинок під пагорбом Акрополя почав заповнюватися археологічними артефактами. Проте на поча-

ток ХХ ст. кількість накопичених артефактів переросла експозиційні та фондові площі.

Важливим аргументом для поновлення переговорів з Британським урядом щодо повернення так званих «мармурів Елджіна» було зведення Нового музею Акрополя. Бо контраргументом британської сторони було те, що Греція не має необхідних умов для експонування та якісного зберігання цінностей.

Перший конкурс на будівництво Нового музею Акрополя відбувся 1976 р. У ньому брали участь лише грецькі архітектори. Такі самі умови були й у другому конкурсі 1979 р. Але вони не дали результату через суперечки за земельні ділянки навколо Акрополя. Зводити ж музей далеко від Акрополя було нелогічно. 1989 року відбувся третій, вже міжнародний конкурс проєктів Нового музею. Але 1999 р. результати конкурсу було скасовано урядом Греції через археологічні знахідки, відкриті на виділеній ділянці.

На початку 2000-х років оголосили новий конкурс проєктів, головна вимога до яких полягала у винайденні рішення, завдяки якому не руйнувався б археологічний шар. За результатами було обрано спільний проєкт швейцарця Бернарда Щумі та грека Михаліса Фотіадіса. Архітектори запропонували конструкцію музею, яка б трималась на колонах над археологічними залишками, не шкодячи їм. Спочатку планувалось відкрити музей до Олімпійських ігор 2004 р у Афінах. Але будівництво завершилось лише 2007 р. Ще два роки було використано на перевезення артефактів зі старого музею, хоча відстань між ними – лише 400 метрів.

Новий музей Акрополя було урочисто відкрито 20 червня 2009 р. при найвищому представництві Єврокомісарів, уряду Греції, представників ЮНЕСКО, міжнародних музейних організацій, тридцяти державних делегацій, у тому числі з Британії.

Дизайн музею, саме його спеціальне вирішення, його наповнення та контекст навколишнього середовища робить його унікальною археологічною збіркою. Новий археологічний музей майже вдсятеро більший від свого попередника, займає площу у 23 000 м² та виставкова частина – 14 000 м². На будівництво музею витрачено 130 млн. євро. Фінансували

його Республіка Греція та Європейський регіональний фонд розвитку.

Зі слів директора музею, професора Дмитріяса Пандермаліса: «Відвідувачі побачили експонати, з якими вони вже добре знайомі. Але вони виглядають так, наче глядачі бачать їх вперше. Умови, в яких зараз подано експонати, принципово відмінні – природне освітлення, можливість огляду експонатів з усіх ракурсів, дають принципово нове відчуття від спілкування з пам'ятками» [2, с. 6].

Музей увібрав у себе наше уявлення про античність, бо сама доба існує не більше, як фрагмент з фрагментів. Їх поєднання, за винятком чистої хронології, і є концепцією музею. Одна з головних тем музею – коментар до античності, створення середовища. Сучасність, що віддає шану античності, її береже і пропагує, таким чином виступає активною дійовою особою у діалозі культур.

Головна ціль організації простору музею полягала у показі творів мистецтва всіх періодів античної культури, які проявили себе на Акрополі. Це є експозиційною програмою. Три поверхи та два проміжні майданчики функціонально виконують роль хронометра, виводячи від одного періоду до іншого. Мета експозиції – дати уявлення не лише про твори мистецтва, а ввести їх у історичний та соціальний контекст.

Акрополь проріс корінням глибше, ніж ті залишки споруд, що зараз височать на його поверхні. Перси знищили його вщент 480 р. до н.е. Архаїчний Акрополь – це лише музейна історія, тоді як експозиція Акрополя доби Перикла зперебуває у діалозі із силуетами Високої класики, які пошкодженими дістались сьогодення.

Важливим елементом Нового музею Акрополя було введення найсучаснішої архітектурної споруди зі скла та бетону в контекст навколишньої забудови. З першого погляду музей сприймається на контрасті до навколишнього середовища. Він є зразком новітньої архітектури, але в тому криється його образна сила, яка інформує про естетику сучасності, але, водночас, є комплементарною до античності. Через величезні вікна проглядають силуети скульптур. З музею ж панорамою відкривається простір вулиці.

Неподалік від музею розташовані руїни

храму Зевса Олімпійського, поряд – арка Адріана, якою римський імператор позначив межу старого та нового міст. Вулиця, що веде до музею, має ім'я Діонісія Ареопагіта, учня апостола Павла та першого єпископа Афін. Навпроти центрального входу до музею – театр Діонісія, у якому розгорталися пристрасті від Еврипіда, Аристофана, Софокла. Маючи за декорації небо, а за плечима – Парфенон, можна тільки уявити, як трагедія звучала, як глядачі ридали та кляли. Зараз за плечима – той самий Акрополь, а попереду – маленький візантійський купол та Новий музей, який демонструє грандіозні досягнення сучасної архітектурної думки.

Конструкція музею – з бетону та сталі. Скло править за головний функціональний та концептуальний матеріал, ним оздоблені величезні горизонтальні та вертикальні площини музею. Загальна площа скляних панелей становить 1300 м². Тож прозорість – визначальна риса музею.

Вечері музей сприймається ніби корабель-привид з освітленням, що виривається назовні з його майже повністю скляного тулуба, демонструючи його начиння – мармурову скульптуру. Перебуваючи в інтер'єрах музею у галереї архаїки, відвідувачі одночасно можуть бачити роботу археологів на нульовому поверсі. Достатньо лишень нахилити голову. Підвівши ж голову догори, можна бачити поверх з галереєю Парфенону. Чистота та простота стилю були визначальними рисами античності. Цей принцип втілено і в новітню форму музею.

Три поверхи музею організовано як три зсунуті площини. Велика маса музею оптично розкладається, як віяло, і не є беззаперечно панівною. Нижній, нульовий поверх є діючим археологічним розкопом. Над ним зведено тулуб музею, що тримається на 43-х сталевих колонах.

Перший поверх – галерея схилу Акрополя – представляє матеріал побутової культури афінян протягом усіх історичних періодів. Концептуально цей нижній рівень демонструє матеріальний базис, на якому виросла антична духовна культура.

Центральним є поверх архаїки зі скульптурами куросів і кор. Бездоганна краса кор, які наче сором'язливо посміхаються, приго-

ломшує. Як відомо, давні греки прив'язували куросів мотузками до храмів. Дивлячись на скульптуру, неважко зрозуміти, навіщо це робилось. Бо якщо живе душа у витворах мистецтва, то у цих – найвірогідніше.

Музейний простір створено ідеально для розгляду скульптури. Тут естетичну насолоду отримаєш не тільки від самих творів, а від того, яка створена комфортна ситуація для вдумливого споглядання, для кругового огляду. Скульптури розташовані на білих подіумах різного розміру та висоти, але всі вони прямокутні. Індивідуально розраховані подіуми для кожної окремої скульптури. Це створено як данина шани бездоганній гармонії пропорції еллінів. Скульптури повернуті в різні боки. Це створює ритмічну гру форм.

У переключенні погляду від окремих скульптур до загального простору галереї архаїки важливе навантаження, не лише конструктивне, несуть сірі бетонні колони. Сама форма колони є атрибутом античності. Але форма, колір і розмір колон – це вже дія сучасної архітектури, завданням якої є вести діалог з античністю, а не імітувати її. З одного боку, сірість колон дає нейтральність сприйняття, але з іншого – вона виразно відтіняє теплість кольору античного каменю. «Ми хотіли знайти чіткий та простий архітектурний вислів у сучасній манері. Ми також хотіли спроектувати будівлю так, щоб вона діяла як бездоганне тло для величної скульптури, яка є наповненням музею», – зауважив архітектор Бернард Щумі [2, с. 7].

Спеціальне вирішення освітлення прораховано для скульптур, як основних експонатів. Враховано важливість взаємозалежності скульптурних мас, їхню ритмічність, гру світла по формі. Нюансування дизайну освітлення підсилює чуттєвість скульптури. Освітлення вирішено у трьох напрямках: загальне штучне зі стелі; окреме підсвічування пам'яток знизу та світло з величезних вікон, що грає та мерехтить. І це наближає до автентичного ефекту освітлення античної скульптури, яка синтезувалася з архітектурними формами храмів.

Кульмінацією експозиції є верхній поверх – галерея Парфенону. Діаметр галереї 39x84 м, діаметр для фризу 21x58 м. Цей поверх розвернутий у точній проекції до храму і, таким

чином, усі деталі його скульптурного фризу повністю повторюють їх первинне місце розташування (з різницею у перепаді висот від самого Парфенону до музейного фризу та фронтонів у 300 м). Із цього поверху відкривається унікальна панорама на Акрополь.

Висота третього поверху значно менша за попередній. Серед експонатів – зовсім незначна частина оригіналів з Парфенону, тоді як решта – копії, вирізняються за кольором від оригіналів. На сірих подіумах розташовані фрагменти з фронтонів. Зовнішній фриз Парфенону поділений на метопи та триглифи, представлено у сполученні з металевими колонами невеликого діаметру. Вони лише нейтральна конструктивна основа. Зовнішній фриз розташований приблизно на висоті 2,5 м від підлоги, тоді як суцільний внутрішній фриз – на відстані 1 м від підлоги. Таким чином вони обидва дуже добре читаються, не перекриваючи один одного. Це є ще одним спеціальним дизайнерським рішенням музею.

Галерея Парфенону стала своєрідним знаком докору англіцям, які не поспішають з поверненням оригіналів скульптур. Водночас це демонструє неготовність сучасних політиків Греції йти на компроміс. Бо Британський музей запропонував повернути частину скульптур Парфенону за умов, що вона залишиться довічною власністю англіців. Діалоги Платона не позбулись актуальності, але його голос майже не чути у мистецтві вести сучасний діалог між культурами.

Крім основних приміщень експозиції, є в музеї окремі виставкові зали, театр, кафе. Щоп'ятниці музей працює до 22 години, що дає можливість для зовсім іншого відчуття експонатів, освітлення яких контрастує з темрявою за вікнами. Також у п'ятницю кафе музею відчинене до 24 години. Сидячи на відкритій терасі можна насолоджуватися нічним видом на Акрополь. Приємне враження від кафе справляє поєднання високого рівня обслуговування з напрочуд помірними цінами. І це є політика музею. Ціна на квиток для дорослого – 5 євро, діє система знижок. Порівняно з рівнем цін на квиток у європейських музеях, ця дуже низька. До того ж, кожен неділю вхід – вільний.

Музей наповнюється людьми та галасом. Усі його площі є місцем тісної соціальної вза-

ємодії. «Саме групова динаміка робить музеї унікальними» [8, с. 18]. Цей музей став бездоганним середовищем для різноманітних типів аудиторії. Після відвідування музею є величезне бажання закріпити естетичні враження. Для того, щоб люди повертались до нього, працює форма: на квиток на певну кількість відвідувань. На квитках зображено різні експонати музею, і це заохочує зібрати їх всі. При купівлі квитка видається маленький путівник грецькою та англійською мовами. Рівень усієї друкованої продукції дуже високий.

Щороку Новий музей Акрополя відвідують близько 2 000 000 людей. Виправдовуючи свій статус нового музею у межах сучасної європейської демократичної політики, тут створені всі умови для дітей, точніше для родин, людей похилого віку та з обмеженими можливостями.

Реалізуючи головну мету музею: додати нас до краси античного світу, діють різноманітні програми. Одна з них: проведи весь день у музеї. Для цього задіяні лекторії, відеотека, читальний зал, майстер-класи з реставрації та археології. Активно залучені інтерактивні форми ознайомлення глядача з тематикою музею. «Екскурсія – одна із давніших послуг, що використовується на виставках, рівень інтерактивності тут дуже високий [8, с. 28].

Відеопроєкти змінюються. На моніторах буде Парфенон доби Перикла. Потім у моделях Парфенон проживає свою велику та трагічну історію. На деяких моніторах можна писати власну історію Парфенону, залучаючи політ фантазії. Діти мають можливість не тільки розфарбовувати картинки із зображенням схематизованих і спрощених, але легко пізнаваних скульптур, чи різноманітні стилізації сови – атрибуту Афіни. Більшість дитячих завдань складена не за певними схемами. Навпаки – завдання мають викликати зацікавленість і підштовхнути до творчого вислову.

Крім загальних програм, розрахованих на певний термін, діють короткочасні пропозиції. Раз на місяць проводяться тижні так званої спеціалізованої тематики, як, наприклад, «Сім голосів води в музеї Акрополя». При купівлі квитка видавався аркуш, на якому було надруковано сім фрагментів скульптур, до них додавалися пояснення та завдання різного рів-

ня складності. Тож охочих пошукати та почути «голоси води» може бути багато. Принцип: навчання через гру є досить дієвим у просвітницьких методиках Європи.

На виході з музею чекає магазин сувенірів, що є типовим явищем кожного сучасного європейського музею. Проте слід зауважити, що в цьому музеї креативність сувенірної продукції та її різноманіття дійсно приголомшують. Використовуючи досягнення сучасного дизайну, античну тематику вносять у різноманітну масову продукцію. Мова дизайну, що працює з античністю, відповідає високим естетичним вимогам. Ці сувеніри, розходячись світом, не тільки провокують приємні спогади, але й формують смак. Саме це є неймовірно важливим і складним викликом сучасності – естетично виховати людину. Над цим завданням працює постійно та в досить різноманітних формах Новий музей Акрополя.

Час руйнує, але він і народжує з руїн поезію. Тому опоетизовані, омріяні руїни Акрополя, навіть коли в Парфеноні починає рухатися будівельний кран, не зменшують його краси. Бо у свідомості його краса є символом демократичного устрою з розвинутою інтелектуальною складовою. Містерія, не як зовнішня поведінка світу, а як боротьба Духу за нові злети, запропонована кожному. Бездоганна краса оселилася тут давно, і вона зараз є загальнодоступною. Новий музей Акрополя тримає двері відчиненими.

Висновки. Складний та дорогий проект, яким є Новий музей Акрополя, повністю відповідає сучасним вимогам до виставкового простору. Починаючи від архітектурної форми, будівельних матеріалів і до освітлення приміщень, усе разом комплексно і в деталях працює на досягнення великої мети: вести естетичний діалог античності із сучасністю. Ожививши, наблизивши до нашого сприйняття античність, сучасному глядачеві надана можливість долучитися до високої естетики давньої культури та сприйняти культуру як цілісний потік.

1. Archibishop Domianos of Sinai. The Icon as a Ladder of Divine Ascent in Form and Color. Byzantium. Faith and Power: Digest of articles. New York, 2004. P. 335–341.

2. Acropolis museum. Media kit. Athen, 2009. 16 p.
3. Бартенев И. А., Батажкова В. Н. Очерки истории архитектурных стилей. Москва : Изобразительное искусство, 1983. 264 с.
4. Боннар А. Греческая цивилизация от Илиады до Парфенона. Москва : Искусство, 1992. 266 с.
5. Виппер Б.Р. Архитектура. Введение в историческое изучения искусства. Москва: Изобразительное искусство, 1985. С. 215–282.
6. Даниленко В. Дизайн. Харків : Видавництво ХДАДМ, 2003. 320 с.
7. Кундера М. Встреча. Санкт-Петербург : Азбука, 2012. 190 с.
8. Лоренц Я., Скольник Л., Бергер К. Дизайн выставок: практическое руководство. Москва : АСТ, 2008. 256 с.
9. Сом-Сердюкова О. М. Сходінки до богині Афіни, чи Новий музей Акрополя. Дорожні знаки. Київ : Ніка-Центр, 2015. С. 26–34.
10. Тобелем Ж.-М. Нова епоха музеїв. Київ : Музейний простір, 2018. 320 с.
11. Яковець І. О. Художній музей ХХІ століття. Черкаси : Видавець Вовчок Ольга, 2016. 464 с.

References

1. Archibishop Domianos of Sinai. The Icon as a Ladder of Divine Ascent in Form and Color (2004). Byzantium. Faith and Power: Digest of articles. New York, 335–341.
2. Acropolis museum. Media kit (2009). Athen.
3. Barteniev, Y., Batazhkova, V. (1983). Ocherky ystoryy arkhytekturnykh stylei. Moskva: Yzobrazytelnoe yskustvo [in Russian].
4. Bonnar, A. (1992). Hrechaskaia tsyvylyzatsyia ot Ylyady do Parfenona. Moskva: Yskusstvo [in Russian].
5. Vypper, B. R. (1985). Arkhytektura. Vvedenye v ystorycheskoe yzuchenya yskusstva. Moskva: Yzobrazytelnoe yskusstvo, 215–282. [in Russian].
6. Danylenko, V. (2003). Dyzain. Kharkiv: Vydavnytstvo KhDADM [in Ukrainian].
7. Kundera, M. (2012). Vstrecha. Sankt-Peterburh: Azbuka [in Russian].
8. Lorents, Ya., Skolnyk, L., Berher, K. (2008). Dyzain vystavok: praktycheskoe rukovodstvo. Moskva: AST [in Russian].
9. Som-Serdiukova O. M. (2015). Skhodynky do bohyni Afiny, chy Novyi muzei Akropolia. Dorozhni znaky. Kyiv: Nika-Tsentr, 26–34 [in Ukrainian].
10. Tobelem, Zh.-M. (2018). Nova epokha muzeiv. Kyiv:

Muzeinyi prostir [in Ukrainian].

11. Iakovets I. O. (2016). *Khudozhnii muzei KhKhI stolittia*. Cherkasy: Vydavets Vovchok Olha [in Ukrainian].

ANNOTATION

Som-Serdyukova Olena. The New Acropolis Museum as a dialogue of antiquity with the contemporary. Background. The various components of design decisions used in the construction of the space in the New Acropolis Museum are considered. It is emphasized which factors influenced the construction of the New Acropolis Museum. The historical situation related to the construction of the first Acropolis Museum is traced. It is analyzed how the modern practice of building a museum of archaeological type adapts to historical buildings. Attention is paid to the inspection of the new architectural structure, the main purpose of which is to create the most comfortable situation for viewing monuments. The objective of this study is to show the idea of building a modern museum realizing the latest aesthetics and technological resources. The methodology of the article is based on historiography, systematics and analytics. Scientific novelty lies in the exact angle from which a comprehensive analysis of the museum space was carried out, the main exhibition areas and the features of each, depending on the subject, were analyzed. The specifics of creating an

exposition of the new Acropolis Museum is considered, which is based on theoretical materials and practical study of the object. It focuses on how antique works that have come down to the present in a rather fragmented and damaged form must be demonstrated in order to really create a strong aesthetic impression. And this experience, as a result of research, can be useful for archaeological and historical museums of Ukraine. Given the specifics of the museum, where the main exhibits are sculptures, attention is paid to the peculiarities of their location and lighting. Based on the results of a comprehensive analysis, we can conclude that in the synthesis of design solutions for organizing the museums space, attention was focused on the breadth of principles and ideas involved in achieving the main goal of this museum: creating a dialogue between antiquity and contemporary. A variety of forms of educational programs held at the museum are presented. The factors used to realize the main goal in the New Acropolis Museum is to draw the modern audience into the process of perception of ancient works.

Keywords: New Acropolis Museum, special solutions, design, environment, space organization, modern architecture, archaeology, dialogue.